No. 128. 1846.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 26 October.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

BELGIE.

ANTWERPEN, den 22. October. Een zeldzaam en onverklaarbaar verschijnsel heeft zich gisteren in onze haven doen opmerken. De tijd moet na den gewonen loop der zon tot een kwart na vijf uren klimmen, en echter om vier uren begon het water der Schelde reeds te dalen. Men kan de oorzaak van eene zoo wonderbare gebeurtenis niet gissen. De amerikaansche driemaster die op reede lag, is niet in het dok kunnen komen.

— Er is te Ostende slechts sprake van een moord, die vijf jaren geleden, op een belgisch schip in zee door een stuurman op een matroos zou zijn gepleegd. De vrees zou de getuigen der misdaad hebben doen zwijgen, die door een onlangs ontstanen twist aan het licht is gekomen. Men verzekert dat de justitie van de zaak kennis heeft bekomen en dezelve instrueert.

— Het staat een ieder vrij, zich van den thans aangelegden electrischen telegraaf van Brussel naar Mechelen en Antwerpen, en terug, tot mededeelingen te bedienen, tegen betaling van, bij voorbeeld, van Brussel tot Antwerpen.

Voor 1 tot 20 woorden 1 frank; elke 20 woorden meer, 50 centimes. Het antwoord van 1 tot 20 woorden 70 centimes; elke 20 woorden meer, 40 centimes.

In geheim schrift, hetzij letters of woorden: van 1 tot 20 cijfertekenen, 5 franken; voor elke 20 meer 2½ frank. Het antwoord, van 1 tot 20 cijfers, 3 frank; voor elke 20 meer, 1½ frank. De bezorging aan huis geschiedt oogenblikkelijk bij de aankomst, en de besteller brengt het antwoord aan de station. Het loon daarvoor is 50 centimes.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 22. October. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een Koninklijk besluit van gisteren, waarbij de heer Mr. *C. J. Bruce* tot Voorzitter der Kamer voor de tegenwoordige zitting wordt benoemd.

— Naar men verneemt, is den 19. dezer te Maastricht overleden, de Heer *J. A. H. Michiels van Verduynen*, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— Men wil weten dat er belangrijke benoemingen zullen plaats hebben ter zake van de expeditie van Balie. Naar luid dier berigten zou Z. Exc. de gouverneur-generaal *Rochussen* verheven worden tot hertog van Balie en den majoor *Bakker* de titel van baron worden verleend. Deze berigten verdienen evenwel nadere bevestiging.

HATTEM, den 14. October. Dat leden der stedelijke regering, die voor het grootste gedeelte uit winkeliers bestaat, slöken, was wel bekend; maar eerst dezer dagen is er door eenen nieuwen, meer scherpzienden, rijks-commies eene belangrijke aanhaling gedaan. De edel achtbare heer *F. H. J.....*, lid van den raad en bakker alhier, is, wegens het sluiken van graan, op eene boete van vier honderd gulden gesteld.

— Als eene bijdrage voor de algemeene welvaart van Nederland kan strekken, dat bij eene te doene aanvrage om dienst- en werkmeisjes, men alleen uit Arnhem, tegen 1. november, meer dan een honderdtal zoude kunnen leveren, die waarschijnlijk niet geplaatst zullen geraken.

— Men schrijft uit Winterswijk, d. d. 12. dezer: Het trekken naar Noord-Amerika van hier; neemt dagelijks toe, en is hoogst zorgwekkend. Voor acht dagen zijn er weer 200 vertrokken en binnen kort zullen nog twee transporten de reis aannemen. Alles is hier even duur; en zoo dit aanhoudt, zal het er in den winter zeer naar uitzien, vooral voor de geringere klasse. De Hemel kome ons hier te hulp, want op het Gouvernement valt niets te rekenen!

Wij kunnen verzekeren, dat ook de Katholijken in ons land eene associatie gevormd hebben tot bevordering der landverhuizing naar Noord-Amerika. Men heeft aldaar bereids betrekkingen aangeknoopt, en in het volgende voorjaar zullen reeds eenige honderden van huisgezinnen derwaarts vertrekken om in de V.-Staten, en wel name in den staat *Missouri*, eene kolonisatie van Nederlandsche Katholijken te bewerkstelligen. Volgens de *Stoompost* zouden de Katholijke priesters hunne leden met goed gevolg tot de landverhuizing aansporen.

ARNHEM, den 21. October. Heden zijn alhier wederom doorgekomen eenige lieden van den gegoeden boerenstand, uit de gemeenten Winterswijk, met het voornemen om verder naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika te vertrekken. Ook in het begin dezer week heeft een molenaar uit deze stad met vrouw en twee kinderen, op reeds ver gevorderden leeftijd, de reis derwaarts ondernomen. De meeste zoo niet alle landverhuizers uit deze streken beweren, dat zij door den druk der vele en zware lasten, in dit land hunner woning, bij voortduring in hun onderhoud niet kunnen blijven voorzien, terwijl de bedoelde molenaar betuigd heeft, dat het uitoefenen van zijn bedrijf bemoeijelijkt en hij daardoor bijna iederen dag aan chicanges en boete blootgesteld wordt, ook zonder dat de minste reden van smokkelarij bestond.

KAMPEN, den 21. October. Ll. Zondag avond betrok de heer *K. van Hulst* de voor hem bestemde gevangenis te Zwolle: eenige vrienden hadden hem derwaarts begeleid, wier getal veel grooter zoude zijn geweest, ware 't niet dat men opzien had willen vermijden. 's Avonds te voren werd hem in de societeit *Vredebest*, in een uitgebreiden kring, een hartelijken toast toegebragt, die van de algemeene deelneming onzer stadgenooten getuigde. Geduld en kracht op zijn doornig pad wenscht gewis ieder vaderlander hem in toereikende mate toe.

Daar leeft hij nu (mag 't leven heeten) verwijderd van zijne dierbare betrekkingen, afgescheurd van magen en vrienden. Een nuttig burger van stad en staat; bij brand steeds een der voorpost, in *'t Nut van 't Algemeen* als ijverig lid en bestuurder geacht en gezien, steeds onvermoeid waar 't de belangen zijner medeburgers gold, ziet hij zich uit zijne werkkring verplaatst onder bedelaars en dieven: hij, in wiens hart het nimmer opkwam de majesteit des konings te schenden of te honen.

Doch wij zwijgen. Dat er echter zijn die zich gedrongen hebben tusschen onzen regtvaardigen en grootmoedigen vorst en deszelfs onderdanen, staat nu boven allen twijfel; het meer algemeene inzigt dezer waarheid zal door dergelijke executiën worden bevorderd, en langs dien weg de harde scheidsmuur spoediger worden gesloopt dan sommige wel vermoeden.

's HEER ARENDSKERKE, den 13. October. Heden vierden alhier, onder genot van gezondheid, en onder dankbaar opzien tot God hunnen weldoener, hunnen *vyf en vyftig jarige* huwelijks-dag, *Marinus Kole* en *Maria de Vos*, zijnde beide 82 jaar, en wel in bijzijn van hunne kinderen en kinds-kinderen.

— In de omstreken van Val-de-Penas, (Spanje) is eene vrouw van drie kinderen bevallen, na in vijf kraambedden reeds van veertien te zijn verlost geweest. Alle deze kinderen zijn nog in leven.

INGEZONDEN STUKKEN.

MIDDELBURG, den 21. Oct. 1846.

Aan de Redactie van de Vlissingsche Courant.

In de *Gemengde Berigten* voorkomende in de *Vlissingsche Courant* van heden wordt medegedeeld dat ik bij een, in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van den 9. Oct. No. 241 ingezonden stuk, zou hebben aangedrongen op de onmiddelijke opheffing van alle belasting op den invoer van vreemde granen.

Dit berigt is niet geheel en al juist en ik neem daarom de vrijheid u eene kleine teregtwijzing dienaangaande te doen toekomen.

Wel heb ik in het door u bedoeld opstel betoogd dat het tijd en meer dan tijd is om den invoer van granen te ontheffen van de belasting die, ter zoogenaamde *bescherming van den landbouw*, daarop drukt, doch onder verklaring tevens » dat mij geene reden » aanwezig schijnt waarom men den graanhandel, zou » ontheffen van eene matige belasting op den invoer » waaraan bijna ieder handelsartikel in het belang der » schatkist te regt is onderworpen" en dat ik wel handelsvrijheid begeer en voorsta, maar daarmede bedoel » eene vrijheid die niet ten doel heeft om den keizer » te onthouden wat des keizers is, maar om ontheven te worden van eenen last die ten gunste van » sommigen allen drukt en bezwaart."

In de behoeften der schatkist toch moet worden voorzien en zulks door belastingen. Men kan over de hoegrootheid dier behoeften of over de wijze van daarin te voorzien twisten en met anderen van gevoelen verschillen, maar zonder geld kan geen staat worden bestuurd en belastingen zijn evenzeer een noodzakelijk gevolg van den toestand onzer maatschappijen, als het heffen daarvan een onmisbaar element is van ieder staats-bestuur. Dat ook de handel in de vervulling der behoeften van de schatkist helpe voorzien is niet meer dan billijk. Te verlangen dat granen van *alle* belasting op den invoer worden vrijgesteld schijnt onredelijk, zoolang niet *alle eetwaren* van belasting op den invoer zijn vrijgesteld. Bij het tarief zijn aardappelen met 5 ct. per mud, — ingemaakte groenten met 8 procent der waarde, — gierst en rijst met 30 ct. per 100 pond, bij invoer, belast en niemand beklaagt zich daarover, omdat dit invoerregt niet strekt tot bescherming van eenigen tak van nationalen landbouw, maar tot eene matige en billijke belasting van den handel ten behoeve der schatkist. Ik wenschte dat men hetzelfde vaststelde ten opzigte van alle graansoorten bij de wet van 29. Dec. 1835 opgenoemd en daartoe strekte mijne *opwekking*, waarvan de lezing door u wordt aanbevolen. Ik weet wel dat er in het tarief vele en te vele regten op den invoer van handelswaren worden aangetroffen, die blijkens hunne zwaarte, tot bescherming van de nationale nijverheid schijnen däär te zijn, en dat men evenzeer de invoerregten op aardappelen-meel (*f* 10. per 100 pond); — op boter (*f* 3. per 100 pond). — op kaas (*f* 5. per 100 pond) op slagtvee (*f* 8. per stuk, voor het hoornvee) en zoo vele andere beschermende regten zou behooren op te heffen, als wij dat ten opzigte der graansoorten verlangen, maar ik ben overtuigd dat de val der graanwet, ook dien van meest alle andere bescherming zal na zich slepen, (vooral met betrekking tot eetwaren) en het zal mij verheugen, omdat bescherming van sommige takken van nationale nijverheid, mijns inziens, altijd in zich sluit eene onregtvaardigheid ten opzigte der *niet* beschermde takken en omdat zij bovendien meestal haar doel mist, zoo als blijkt met de graanwet, die wel vele landeigenaren heeft kunnen verrijken, maar den landman, over het algemeen, niet heeft bevoordeeld, terwijl zij, sedert haar bestaan, de verbruikers, dat is allen in den lande, heeft genoodzaakt

---

DE SMOKKELAARS VAN PENMARCK.

(Vervolg van onze vorige.)

Na deze huiszoeking nog eenige oogenblikken voortgezet te hebben, veranderde het tooneel, en het werd het geestigste penseel van Biard waardig. Men begon een proces-verbaal op te maken. De zon kwam op, en vergulde in de verte de kusten der eilanden, de golven en wolken. Hare roode stralen teekenden zich met eenen paarschen weerschijn in de hut van den smokkelaar. De tafel staat in den hoek bij het venster. De griffier in het zwart gekleed, oud van dagen, gerimpeld als eenen appel na den winter, punt zijne pen aan en buigt zich over het papier, terwijl zijne oogen met eenen grooten bril gewapend zijn, die op zijnen neus staat te beven. Naast hem is de officier van het openbaar ministerië gezeten, in zijne waardigheid en tracht eene ernstige houding te behouden, in weerwil der doorgestane vermoeijenis en van den slaap. Voor de tafel staat Bruno, half gekleed, peinzend. Françoise, zoo als hij staande, met de hand in de zijde, ziet beurtelings én den regter, die ondervraagt, en haren zoon, die antwoordt, aan. In de rondte zitten de tolbeambten, de gendarmen en de agenten, die aan den togt hebben deel genomen, op geopende koffers en omvergeworpene meubelen. Bruno slaat zijne blikken op deze drommelende menigte, grijpt onverwacht het koffertje met kant, springt het venster uit, ontwijkt twee schoten, die op hem gelost worden, en bereikte weldra de rotsen.

IV.

WEDERVERGELDING.

De heeren regters en hunne trawanten waren verbazend te leur gesteld. Na in het holst van den nacht opgestaan te zijn, Lactudy met zoovele voorzorgen omsingeld, eene zoo naauwkeurige huiszoeking gedaan te hebben, zagen zij tot hun leedwezen de bewijsstukken en de beste documenten voor hun proces-verbaal verdwijnen. De eenigste, die zijne tegenwoordigheid van geest bij deze groote beproeving der fortuin niet verloor, was de schrandere Croisette. Door de hooge ligging van de hut was hij in staat de vlugt van Bruno na te oogen; langen tijd zag hij hem klimmen en dalen volgens den loop van het voetpad, eindelijk wendde de visscher zich naar zee en verdween.

« Alles is nog niet verloren, mijnheer de procureur!" zeide Croisette. « Geef mij vier manschappen, die niet door de jicht in de beenen gekweld worden, en ik zal onzen stoutmoedigen bandiet terug brengen."

Dadelijk organiseerde men eene keurbende. Croisette zou de aanvoerder zijn. Om te beter zijnen weg te verbergen, daalde hij op het strand af; en bereikte binnen een kwartier uurs de plaats, die ongetwijfeld tot schuilplaats voor de smokkelaars diende.

Daar tusschen twee groote evenwijdig uitgeholde steenen opende zich een lange holle weg, en tusschen dezelve kon het oog niets bespeuren dan twee lichtstrepen, de hemel boven den top en de zee beneden. Croisette liet zijne manschappen de steile kust beklimmen, en daar beter de diepte van den afgrond kunnende bepalen, waar zijn vlugteling was verdwenen, wanhoopte hij hem te bereiken.

Het was een van die verschrikkelijke afgronden, welke ontstaan door langdurigheid van tijd, die langzaam werkende kracht, welke bergen doet verrijzen, door zandkorrel op zandkorrel te hoopen, die de granietbergen splijt, door het water der stortvloeden tegen dezelve te slaan. Twee steenlagen, als een trechter ineenloopende, vormden den gapenden muil op eene horizontale lengte van negenhonderd schreden. De zee klom bij hoogen vloed zoo hoog op, en opende beneden, terugtredende, een steil kanaal, des te breeder, naarmate de rots minder weêrstand bood.

Croisette, op handen en voeten voortkruipende, had den laatsten steen bereikt, die over den afgrond uitstak, en nam de tegenoverliggende kust in oogenschouw. Boven een dun uitstek, van sponsachtigen steen, welke met eene plank gemakkelijk kon bereikt worden, kwam het hem voor in de diepte eene aanslibbing van grond te zien, en hij twijfelde geenszins, of een stoutmoedige knaap zou zich wel in de zijde van dezen steilen muur kunnen verschuilen.

« Hier," zeide hij tegen zijne makkers, « geloof ik, dat de vos verscholen ligt. Wie uwer gevoelt zich in staat, om hem met mij te bezoeken."

De brigadier, de chef van het rot, bood zich aan, terwijl hij zich achter het oor knarabde. Men ging in eene bijgelegene pachthoeve eene lange en sterke plank halen; men legde dezelve dwars over den afgrond. Croisette en de soldaat plaatsten zich op dezelve, de pistool in de hand, en waagden overschrokken deren togt.

het dagelijksch brood duurder te betalen, dan zij zonder de in 1835 vastgestelde schaalregten zouden hebben behoeven te doen. Maar evenzeer als ik de opheffing van deze zoogenaamde bescherming van den landbouw wenschelijk acht, evenzeer ben ik overtuigd dat daarvoor een *gering* vast regt behoort te worden in de plaats gesteld, zoo lang niet alle overige eetwaren van belasting op den invoer zullen zijn vrijgesteld.

Door de plaatsing dezen regelen in uw eerst volgend nommer zult gij verpligten

Uwen Dienaar,
Mr. G. A. FOKKER.

Aan de Rabbijnen-vergaderingen.

NAAR HET DUITSCH.

(*Vervolg van No.* 126.)

Alles komt van God, ook de spraken en tongvallen der menschen zijn Godes werken; nevens het denkvermogen maken zij de hoogste voorregten uit welke wij aan zijne zegenrijke hand verschuldigd zijn. De verscheidenheid dezer talen en tongvallen ligt ongetwijfeld in het ondoorgrondelijk wereldplan der hoogste wijsheid. Iedere *taal* bezit hare sierlijke, verhevene en dichterlijke zijde; waarom zou den hemel de eene aangenaam en de andere mishagelijk zijn?

Veronderstelt men welligt dat het Hebreeuwsch de hemeltaal even als de Fransche taal die der algemeene diplomatie is? Verkeert men ook in het denkbeeld, dat daar boven eene hof-etiquette bestaat, die het Hebreeuwsch bevoorregt en ieder andere spraak onverhoord laat.

De opregte *harte*taal der aanbidding zal onzen lieven Heer zeker de welgevalligste zijn!

Wanneer nu de liturgie niet meer in het Hebreeuwsch maar in de levende landtaal staat, dan zullen, zoo als wij boven reeds bemerkten, een groot aantal gebeden vervallen, die eigenlijk geene gebeden zijn, waaraan echter de Hebreeuwsche spraakzenuwen van der jeugd af aan, onwillekeurig zijn gewoon geraakt; de nieuwe tongval zal ze weigeren uit te spreken, en het in verlichting toegenomene verstand zal er voor terugdeinzen.

Nieuwe opgestelde gebede-formulieren moeten dan noodkelijk de leemten aanvullen, die het wegvallen der in onbruik geraakten zullen te wege brengen. Van zulk eene uitnemende taak, zullen zij zich wel het beste kwijten die onder Israël, en den lyrischen en den bijbelschen Parnassus met zooveel roem beklimmen; letterhelden nu reeds met de schoonste lauwren bekroond!

Ons ten eeuwigen dage tot het opzeggen van een en dezelfde gebedsformulieren te dwingen is ondoelmatig en tijranniek; zijn wij dan *koekoeken* die, trotsch de omwenteling der eeuwen en den keer der tijden, gedoemd zijn, om instinktmatig altijd dezelfde zang te zingen?

Maar de liturgische *eenheid* onder Israël en in de Synagoge, werpt men mij tegen; hetzij ons vergund daarop te antwoorden, dat de hervormde kerk sedert LUTHER hoegenaamd niets bij het gemis dezer *eenheid* verloor, en dat de Synagoge er niet mede te gronde zal gaan. Dat iedere verzameling en ieder Israeliet voor zich zelven, in de verstaan en begrepen wordende landtaal, den God van hemel en aarde aanbidde, en al hetgeen de eenvormigheid der spraak er bij verliest zal ruimschoots, door godsdienstige aandacht en stichtelijkheid, vergoed worden. De eeredienst, die op zedelijkheid en zielenverheffing een zoo vermogenden invloed uitoefent, zal daardoor ophouden een ligchaam zonder ziel, een fanatieke colossus zonder echt godsdienstig gevoel te zijn.

Wij smeeken dus de Rabbijnen-vergaderingen (1), niets onbeproefd te laten om de Hebreeuwsche taal geheel uit de kerk te verwijderen en de landtalen te doen in de plaats kiezen. De landtalen worden voortaan de gebeden- en kerktalen der Joden. Het gebruik der moedertaal, in zooverre zij aangewend wordt, om de denkbeelden te zuiveren en beschaving te bevorderen, in zoo verre zij tot goede doeleinden leidt, en als *middel* en niet tot *doel*, veel minder tot een licht uitblusschend *bywerk* in kerk en school wordt gebezigd, neemt dagelijks aan behoefte toe. Van haar alleen is voor de openbare eeredienst eene weldadige reactie te hopen, die al meer dringend en onuitstelbaar wordt. Onze tegenwoordige slag van kerkdienst heeft veel gelijkenis met het angstgeschrei des schepelings in het barnen van den nood. Het zamenstel van gebeden dat wij bezitten, schijnt grootendeels voor een *tydelyken* jammerstaat bestemd, in welken men iedere stond redding en verlossing wacht; dat hetzelve van tijd tot tijd van onpassende inmengselen werd doorweven, wordt bijna door niemand meer betwist. Is het inderdaad geen onzin, onophoudelijk om uitkomst te smeeken wanneer het gevaar, sedert jaar en dag, geweken is? Is het geene buitensporigheid bedrijven, als men den hemel klaagt even als schapen ter slagbank gesleept te worden; middelerwijl ieder ons acht en weldaden betoont, en niemand ter wereld het in den zin heeft ons een haar van het hoofd te krenken?

Het getal der kerkgangers neemt dan ook doorloopend hand over hand af. Men ziet ter Synagoge, in de eerste plaats, de mannen des behouds van welken het ook in het gebied der kerk wemelt; dezelven soms tegen hunne betere inzigten, rondsom de vanen van het conservatismus geschaard; na dezen volgt de onwetende menigte, die noch Hebreeuwsch kan lezen noch in staat is de gebeden te verstaan, én wier eenigste verdiensten zijn, dat zij de sporen van vader, grootvader en oudvader drukken. Deze menschen schreeuwen zoo overluid zij maar kunnen, doch hoe harder zij schreeuwen hoe meer ongelijk zij hebben, en eindelijk de beschaafde klasse, die zich, nu en dan, doch zeer zelden, uit welvoegelijkheid, binnen de tempelwanden begeeft, en die dezelven, na den gebragten haan aan ESCULAAP met weemoed verlaat.

In de godsdienst-school baart de aloude taal der Patriarchen ruim zoo veel last dan in de kerk. In de school vormt die taal eene onoverzienbare brug over welke de jeugd henen moet, om tot het gebed, tot de kennis van God en zijne dienst te geraken, een steile, hooge berg op welks kruin JEHOVA's tempel staat. Voortgezweept door een langdurig en geestuitdoovend onderwijs, waaraan het grootste en het beste gedeelte van den dag wordt besteed, trachten de kinderen den berg te beklimmen om het doel te bereiken of nabij te komen, maar zij wenden vruchtelooze moeite aan, want ter naauwernood konden zij zich boven zijnen voet verheffen, of de dertienjarige ouderdom noopt hen den terugweg naar brood en bestemming aan te nemen en helaas! zij zijn niet veel meer dan vreemd met het Hebreeuwsch en met de godsdienst gebleven. Zij kennen daarbij den bijbel niet. De algemeene onkunde van dat boek Gods bij de Israëliten is onbegrijpelijk: De bijbel of liever de pentuseusch, de vijf boeken Mozes, worden in de school, *zoo als zy daar liggen*, nadat de kinderkens min of meer in het Hebreeuwsch *lezen* ervaren zijn, in zoo verre men eene taal in staat is te *lezen* wanneer men haar niet *verstaat*, mondelijk van het oorspronkelijke in de landtaal overgebragt, doorgaans met geen ander gevolg, dan dat de jeugd wanneer zij Exodus begint, Genesis weder vergeten is; aan profeten, psalmen en andere deelen van het canon is niet te denken; de hoogste klasse wordt doorgaans eervol ontslagen zonder bij het onbekende graf van MOZES tranen te storten, en er blijft in het geheele godsdienstige leven van den dusdanig opgevoeden Israëliet eene gaping bestaan die de kerk niet aanvult, want ook daar vindt hij de gebreken terug die hij in de school aanhet. Gelukkig dat, in spijt der Rabbijnen en die der zoogenaamde orthodoxie, weldenkende mannen, die aan het hoofd der godsdienst-scholen staan, het onderrigt in bijbel *uitlegging*, zoo als die van den *arend Raschi* en consorten, en voornamelijk het Talmud-onderwijs, van het godsdienstig *school*-onderrigt hebben weten af te zonderen, en dat zij den daarmede verbeuzelden tijd nuttiger laten besteden, met het lezen van bijbelsche geschiedenis, gronden des godsdienst-geloofs en zedeleer met welk een en ander, de jeugd, bij het verlaten der instituten, ten minste eenigermate langs dien weg, kan toegerust zijn.

Mogt mijne stem niet die in de woestijn wezen, maar veeleer een statig klokkengelui, dat het eervol overbrengen van den Talmud en het Hebreeuwsch, van uit de kerk en school, naar de geschiedenis en de wetenschap aankondigt!

V.

(1) Wij houden het er voor dat *kerkgraden* en *kerk-bestuurderen* de handen uit de mouwen moeten steken en dat het ijdel is veel van de geestelijkheid te hopen. *Un peu de desobeissance ne peut pas du mal*, zegt CORNEILLE in *le Cid*.

MENGELINGEN.

ALLERLEI.

—

De anatomie te Berlijn.

Eens gingen twee Berlijnsche vrouwen uit de laagste klasse te zamen voorbij de Anatomie, in welk groot gebouw destijds de zangakademie hare zaal had, en er werd in de gehoudene zang-oefeningen op dat oogenblik zoo luid gezongen, dat men het op straat hooren kon. De eene vrouw vroeg aan de andere: « wat is dat hier voor een groot huis?" « Weet gij dat niet, buurvrouw? dat is Antomie;" « Wat is dat voor een ding, de Antomie?" « Daar snijden ze menschen het lijf op." « Barmhartige God, hoor eens, HOE ZE SCHREEUWEN; als dat de goede koning wist.'

Onze tegenwoordige acht ministers met den koning aan het hoofd zijn gelijk aan een kegelspel. De baan is schoon geveegd; de plank is glad geschaafd en de spelers (de schrijvers die het gouvernement met hunne pennen aanvallen) werpen gedurig hunne ballen af. Doch het juist bepaalde speeluur is nog niet gekomen. Er is eene schutting, van blaauw laken met geel afgezet, voor de nog rustige, ofschoon toch reeds trillende kegels gespijkerd. De spelers matten zich dus nog vruchteloos af, alhoewel reeds menige zware bal met krachtige hand voortgeslingerd, de zwakke hinderpaal heeft bedreigd. Het laken is reeds op vele plaatsen bij de spijkers ingescheurd.... ziet.... nog zoodanig een fiksche worp met vaste hand gedaan..... en de doortogt zal gebaand zijn. Hoort hoe het doek reeds kraakt en zucht..... Rrrroef! daar gaat het er door... Vier, vijf, zes... allen! .... Het spel is uit.

Geen van allen.

Als gij u zelven maakt tot knecht
En 't gaat u slecht,
Beklaagt u niemand, — dat is regt!
Maar maakt ge u zelven tot een heer
Dat lijkt de lieden ook niet zeer;
En wil je blijven wat je bent,
Dan noemen ze u een domme vent.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 24. October. Sedert den 22. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Christine, J. Dethleff, Windau, hout; la ville du Liege, A. Jonkers, Villa Nova, vijgen; de jonge Johanna, J. van Overlaat, laatst van Antwerpen en nu uit zee als bijlegger; de Kaashandel, M. Guadde, Bordeaux, stukgoed; Francis Brown, H. Coffin, Boston, koffij; Jeannette Marie, J. Watthen, Trondheim, stokvisch; Carl Adolph, M. Prins, Rio Grande, stukgoed.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Leo Gloria, H. Niemann, Rostock, Caroline Margaretha, J. Moller, New-Castle, Pandora, J. Galle, Rostock, alle ballast.

— Het Amerikaansch schip Vespasiaan, hetwelk bij de Zuid-Watering heeft omhoog gezeten, is in vlot water geraakt en legt thans voor de Dokhaven.

Stads-Poorten.

Opening des morgens ten 4 1/2 ure.
Sluiting des avonds 7 «
Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

Bij hoog water zou voor een goed zwemmer de overtogt minder gevaarlijk geweest zijn; maar toen de twee achtbare vertegenwoordigers der openbare magt midden op deze buigzame brug gekomen waren, greep een verschrikkelijke angst hen aan; eene duizeling benevelde hun gezigt. Zij gingen evenwel voorwaarts; maar zij hielden steeds hun oog gevestigd op dezen afgrond, waarvan de aanblik al hunne aandacht boeide. Eensklaps trof een luid gelach hunne ooren, zij bleven verslagen staan; daarna hoorden zij in de duisternis hard loopen; Bruno kwam te voorschijn, zijne oogen fonkelden, hij greep met beide handen het eene einde van de plank, dat op den kant lag, waar hij zich bevond, en schreeuwde hun met eene verschrikkelijke stem toe: « Terug!"

« Help, help!" riep de gendarme, terwijl hij zijnen makker om zijn middel greep.

Bruno schommelde zijne vervolgers boven den afgrond; rondom hen is niets dan de ongrijpbare lucht, zwakke brem, rotspunten, waarin de nagels niet kunnen grijpen; en beneden hen de strandkeijen, en de terugkaatsing van het water verlicht met deszelfs graauwachtig licht, dit verschrikkelijke tooneel.

Het dreigende gevaar gaf Croisette al zijne bedaardheid weder. Hij boog zich naar Bruno, legde zijne pistool aan, en schreeuwde hem toe: « Geef u over, ellendeling! of gij zijt een man des doods.

Ieder hield zich stil, dit was een verschrikkelijk tooneel, waarbij drie menschenlevens betrokken waren, en de kans van leven en dood stond gelijk, toen Bruno, zijn hoofd opligtende, drie karabijnen zag, die op hem gerigt werden.

« Duizend donders!" mompelde hij, « nog meer gendarmen."

Al gelukte het hem nu de pistool van Croisette te ontwijken, dan moest hij toch vallen, en hij begreep dus dat het beter ware zich over te geven, dan twee moorden te begaan. De visscher legde de plank weder neder.

« Ik geef mij over," zeide hij, onder het uitbraken der verschrikkelijkste vloeken.

Een kwartier uurs later, bragt Croisette hem zegevierend te Loctudy.

Een half uur ten noordoosten van Tremeven, op een steil bergje, dat de zee en het omliggende land bestreek, verrees de ranke en bevallige kapel van Onze Lieve Vrouwe der zeelieden. Het was een zindelijk gewit huis, met een rood dak gedekt, en voorzien met eenen toren, waarin eene klok hing. Het oog beschouwde gaarne dit schilderachtige huis, vooral wanneer de zon achter hetzelve ter kimme neigde, want dan verminderde het licht; dat hetzelve omhulde, deszelfs afmetingen, en deed hetzelve op die schoone nevenfiguren gelijken, waarmede Jozef Vernet zijne zeegezigten wist te versieren, en welke men te vergeefs in de voortbrengselen van onze hedendaagsche zeeschilders zoekt.

Esteban, door Kerloudic verschrikt, en eene ophanden zijnde landing der policie vreezende, had deze kapel van Onze Lieve Vrouwe der zeelieden tot schuilplaats aangenomen. Hij bevond er zich in veiligheid, dank hebbe de zorgen van den zoogenaamden kluizenaar, die hem gastrij opgenomen had.

Deze kluizenaar, scheen daar vergenoegd te leven. Zijn openbaar bedrijf was, den doortogt der transportschepen te seinen en door het klokgeklep de reizigers te waarschuwen, om zich te haasten. Het voorregt, om wekelijks tweemaal eene kollekte te doen, beloonde hem voor deze kleine dienst, welke hij den kustbewoners bewees. Maar de man oefende in stilte een veel voordeeliger bedrijf uit, dat namelijk van heler der smokkelaars. De tolbeambten wel is waar, veroorzaakten hem eene onrust, maar hij had zich nog altijd met eere weten te redden.

Eene week was er sedert de inhechtenisneming van Bruno verloopen, en nog niets anders was er verrigt, toen op eenen schoonen morgen tegen drie uren, een vaartuig van Tremeven komende langzaam naar de kluizenaars woning voer. De dochter van Drac zat bij het roer, in een treurige en nadenkende houding. Een ligte wind deed het zeil zwellen en stuwde hetzelve voort. Na een uur zeilens, hield het beneden de woning van Anselmus stil. Jenny maakte haar vaartuig vast, en liep, zoo snel zij kon, het eerste voetpad, dat zij zag, op.

(Vervolg hierna.)

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.